

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA JASTRZĘBIE-ZDRÓJ

z dnia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia apelu do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dotyczącego
konieczności pilnych zmian w systemie pieczy zastępczej**

Na podstawie art. 18, ust. 1 w zw. z art. 7 ust. 1 pkt. 6 oraz 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 z późn.zm.)

**Rada Miasta Jastrzębie-Zdrój
uchwała**

§ 1. Rada Miasta Jastrzębie-Zdrój popiera stanowisko wyrażone w Uchwale Nr XXXI/323/26 Rady Miasta Zabrze z dnia 25 marca 2026 r. w sprawie przyjęcia apelu do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dotyczącego konieczności pilnych zmian w systemie pieczy zastępczej. W związku z tym, Miasto Jastrzębie-Zdrój przyjmuje apel do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie pilnych zmian w systemie pieczy zastępczej, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Apel wyraża stanowisko Rady Miasta Jastrzębie-Zdrój jako organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego – miasta na prawach powiatu w województwie śląskim, w zakresie konieczności podjęcia działań legislacyjnych, organizacyjnych i finansowych zmierzających do poprawy sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz warunków realizacji tych zadań przez jednostki samorządu terytorialnego.

§ 3. Zobowiązuje się Prezydenta Miasta Jastrzębie-Zdrój do przekazania apelu Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Wojewodzie Śląskiemu, Marszałkowi Województwa Śląskiego, posłom z województwa śląskiego oraz organom stanowiącym powiatów i miast na prawach powiatu województwa śląskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały nr

Rady Miasta Jastrzębie-Zdrój

z dnia.....2026 r.

Apel Rady Miasta Jastrzębie-Zdrój do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie pilnych zmian w systemie pieczy zastępczej

Rada Miasta Jastrzębie-Zdrój zwraca się z apelem o podjęcie pilnych i kompleksowych działań na rzecz reformy systemu pieczy zastępczej w Polsce.

Od wielu lat można zaobserwować w naszym kraju narastający kryzys pieczy zastępczej, który przejawia się znacznym spadkiem liczby rodzin zastępczych, przeciążeniem placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz niedostosowaniem obowiązujących rozwiązań prawnych i organizacyjnych do rzeczywistych potrzeb dzieci. Brak skutecznych rozwiązań systemowych prowadzi do pogłębiania się problemów organizacyjnych, kadrowych i finansowych, a w konsekwencji ogranicza możliwość zapewnienia dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej bezpieczeństwa, stabilności oraz właściwych warunków rozwoju.

Rada Miasta Jastrzębie-Zdrój wskazuje na konieczność wprowadzenia zmian legislacyjnych umożliwiających racjonalne gospodarowanie miejscami w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności poprzez umożliwienie skreślania z list wychowanków dzieci umieszczonych w innych publicznych placówkach całodobowych, takich jak młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii czy specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze. Obecny stan prawny prowadzi do sytuacji, w której jedno dziecko formalnie zajmuje miejsca w dwóch różnych instytucjach, co ogranicza dostępność opieki dla dzieci faktycznie jej potrzebujących.

Jednocześnie niezbędne jest rozwijanie sieci regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz tworzenie placówek o profilu specjalistyczno-terapeutycznym, które będą w stanie zapewnić adekwatne wsparcie dzieciom zmagającym się z zaburzeniami rozwojowymi, problemami zdrowotnymi, psychicznymi i emocjonalnymi. Pozwoli to na lepsze dopasowanie form pomocy do indywidualnych potrzeb wychowanków oraz na odciążenie placówek o charakterze socjalizacyjnym.

Rada Miasta Jastrzębie-Zdrój zwraca również uwagę na potrzebę zwiększenia liczby interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych dla dzieci od urodzenia do ukończenia pierwszego roku życia, co umożliwi szybszą diagnozę ich sytuacji zdrowotnej i prawnej oraz sprawniejsze przygotowanie do adopcji. Równocześnie konieczne jest tworzenie wyspecjalizowanych placówek przeznaczonych dla najmłodszych dzieci, które – mimo obowiązujących przepisów – nadal trafiają do placówek niedostosowanych do ich wieku i potrzeb rozwojowych.

Istotnym elementem systemu powinno być również zapewnienie realnego wsparcia osobom usamodzielniającym się po opuszczeniu pieczy zastępczej, w tym poprzez finansowanie mieszkań treningowych oraz dostępu do specjalistycznej opieki medycznej, zwłaszcza psychiatrycznej i psychoterapeutycznej, z wykorzystaniem środków Funduszu Sprawiedliwości. Osoby te są często ofiarami wieloletnich zaniedbań i przemocy, a brak wsparcia po opuszczeniu pieczy znacząco zwiększa ryzyko ich marginalizacji społecznej.

Rada Miasta Jastrzębie-Zdrój postuluje także rozpoczęcie prac nad zmianą zasad finansowania pieczy zastępczej, w tym zwiększenie udziału środków budżetu państwa w pokrywaniu kosztów realizacji tych zadań przez samorządy, np. poprzez wprowadzenie odpowiednich mechanizmów subwencyjnych.

Niezwykle istotne jest ponadto wzmocnienie ochrony prawnej pracowników instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez nadanie wychowawcom, pedagogom, psychologom i pracownikom socjalnym statusu funkcjonariusza publicznego, a także wprowadzenie jednolitych standardów zatrudnienia uwzględniających liczbę wychowanków, ich wiek oraz poziom sprawności fizycznej i intelektualnej.

Rada Miasta Jastrzębie-Zdrój podkreśla również konieczność przyspieszenia uregulowania sytuacji prawnej dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w szczególności poprzez skrócenie procedur sądowych do maksymalnie jednego roku, co umożliwi szybsze podejmowanie decyzji dotyczących powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub jego adopcji. Rada Miasta Jastrzębie-Zdrój wyraża przekonanie, że podjęcie powyższych działań jest niezbędne dla zapewnienia dzieciom objętym pieczą zastępczą realnej ochrony, stabilności i perspektyw na przyszłość, a także dla umożliwienia samorządom skutecznego wykonywania ich ustawowych obowiązków.

UZASADNIENIE

Projekt niniejszej uchwały ma na celu przyjęcie przez Radę Miasta Jastrzębie-Zdrój apelu do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie podjęcia pilnych i kompleksowych działań na rzecz reformy systemu pieczy zastępczej w Polsce. Potrzeba podjęcia tej inicjatywy wynika z narastającego od lat kryzysu, który przejawia się w znacznym spadku liczby rodzin zastępczych oraz przeciążeniu placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Główne przesłanki przemawiające za przyjęciem uchwały, to w szczególności niewydolność obecnych rozwiązań prawnych. Aktualne przepisy prowadzą do sytuacji, w której dzieci formalnie zajmują miejsca w dwóch różnych instytucjach (np. w placówce opiekuńczej i ośrodku wychowawczym), co ogranicza dostępność opieki dla innych potrzebujących. Brak specjalistycznego wsparcia. Wskazuje się na niezbędność tworzenia regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, które zapewnią adekwatną pomoc dzieciom z zaburzeniami rozwojowymi i najmłodszym wychowankom. System wymaga zwiększenia udziału budżetu państwa w finansowaniu zadań realizowanych przez samorządy oraz wzmocnienia ochrony prawnej pracowników pieczy poprzez nadanie im statusu funkcjonariusza publicznego. Ponadto konieczne jest przyspieszenie procedur sądowych dotyczących sytuacji prawnej dzieci (do maksymalnie jednego roku), aby umożliwić im szybszy powrót do rodziny biologicznej lub adopcję. Niezbędne jest również zapewnienie realnej pomocy osobom opuszczającym pieczę, m.in. poprzez dostęp do mieszkań treningowych i specjalistycznej opieki medycznej.

Podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione koniecznością zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa i stabilności oraz umożliwienia samorządom skutecznego wykonywania ich ustawowych obowiązków w obliczu pogłębiających się problemów systemowych.